УДК 327 (510).093
DOI: 10.26693/ahpsxxi2022.04.098

ПРОБЛЕМИ ТА ПРОТИРІЧЧЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ КНР

Ірина Габро,
e-mail: irngabro@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8215-7615
Чорноморський національний університет імені Петра Могили,
Україна, 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10

У статті розкрито ключові проблеми та протиріччя екологічної дипломатії КНР. Незважаючи на успіхи в співробітництві, між національними інтересами КНР та інтересами світового суспільства в сфері екології залишаються суттєві протиріччя. Це пояснюється тим, що багато екологічних програм КНР й досі базуються не на підпорядкуванні внутрішньої політики міжнародним стандартам, а більше на внутрішньодержавних законах і обмеженнях, прийнятих в КНР. Це викликає обмежену реакцію з боку світової спільноти, створює напруженість із низкою держав, перш за все, держав-сусідів, які відчувають на собі негативні наслідки промислового розвитку Китаю. Суттєвою проблемою екологічної дипломатії КНР можна назвати серйозні екологічні проблеми всередині самого Китаю, внаслідок чого у світі сформувалася думка про те, що економічний розвиток Китаю загрожує не тільки його власній екології, а й обіцяє екологічні проблеми всьому світу. Тому багато країн вимагають від Китаю виконання зобов'язань в області екологічного співробітництва.

Ключові слова*: екологічна дипломатія, КНР, проблеми та протиріччя екологічної дипломатії, екологічні проблеми*

Постановка проблеми. Незважаючи на успіхи в співробітництві, між національними інтересами КНР та інтересами світового суспільства в сфері екології залишаються суттєві протиріччя. Це пояснюється тим, що багато екологічних програм КНР й досі базуються не на підпорядкуванні внутрішньої політики міжнародним стандартам, а більше на внутрішньодержавних законах і обмеженнях, прийнятих в КНР. Це викликає обмежену реакцію з боку світової спільноти, створює напруженість із низкою держав, перш за все, держав-сусідів, які відчувають на собі негативні наслідки промислового розвитку Китаю.

Аналіз попередніх досліджень та публікацій. У своїй роботі українські науковці Ю. Присяжнюк та А. Трофимчук[1] визначають основні ознаки та неузгодженості екологічної дипломатії на підставі аналізу етапів розвитку співпраці Китаю з країнами світу у сфері охорони навколишнього середовища. У свою чергу Я. Шагуфта[2] аналізує як екологічна дипломатія Китаю формує його внутрішньополітичні питання та впливає на зовнішньополітичну поведінку. М. Кеннеті[3], розкриваючи ключові проблеми та протиріччя екологічної дипломатії

[1] Присяжнюк, Ю., Трофимчук, А. (2019). Інструменти екологічної дипломатії на прикладі Китаю. *Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини»,* 46, 314-319. Retrieved from http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/view/10397

[2] Shagufta, Y. (2021). China's Environmental Diplomacy: From Sovereignty to Authoritarian Environmentalism. *ICS OCCASIONAL PAPER Back Issues*, 82, 1-22. Retrieved from https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/e0472f96c149bb4696a59edec58ee287.pdf

[3] Kaneti, M. (2021). China's Vision for Environmental Leadership. *The Diplomat,* December, 13, Retrieved from https://thediplomat.com/2021/12/chinas-vision-for-environmental-leadership/

КНР, відзначає, що останні кілька років надали чудові докази спроб Пекіна протистояти своїм критикам, хоча й неохоче. Зокрема, оголошення Китаєм відмови від фінансування вугільних проектів за кордоном.

Варто зауважити, що досить невелика кількість науковців розриває проблеми та протиріччя екологічної дипломатії КНР. Більшість авторів зосереджуються на еволюції екологічної дипломатії Китаю.

Метою дослідження є аналіз ключових проблем та протиріч екологічної дипломатії Китайської Народної Республіки.

Методи та прийоми дослідження. Методологічним підґрунтям дослідження стали принципи наукового пізнання – історизму, об’єктивності, системності, багатофакторності та детермінізму. Завдяки принципу історизму було проаналізовано формування та виокремлення ключових проблем екологічної дипломатії КНР. Комплексний підхід дозволив автору досліджувати багатофакторну проблему екологічної дипломатії КНР. Для розв’язання визначеної мети дослідження та вивчення поставленої проблеми були застосовані методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, узагальнення й абстрагування, а також системний, синхронний, компаративний методи.

Виклад основного матеріалу. Суттєвою проблемою екологічної дипломатії КНР можна назвати серйозні екологічні проблеми всередині самого Китаю, внаслідок чого у світі сформувалася думка про те, що економічний розвиток Китаю загрожує не тільки його власній екології, а й обіцяє екологічні проблеми всьому світу. Тому багато країн вимагають від Китаю виконання зобов’язань в сфері екологічного співробітництва.

Проблемою екологічної дипломатії Китаю є недолік скоординованості. А особливістю – участь в цій сфері безлічі міністерств і відомств, і невисока залученість Міністерства закордонних справ. Навіть для участі в конференціях щоразу створювалися спеціальні делегації з різних відомств. Між цими різноманітними управліннями та відомствами не завжди існує достатня координація та узгодженість, внаслідок чого екологічна дипломатія Китаю може виглядати хаотичною і неорганізованою.

Ще одна проблема – пріоритет економічного розвитку над екологічною безпекою. Китай хоч і заявляє про те, що економічний розвиток має корелюватися з проблемами охорони навколишнього середовища, але насправді все ще має місце протилежне.

Сучасна екологічна дипломатія, що втілена в процесі Конференції Сторін під егідою РКЗК ООН, розглядає Китай як важливого члена через його масштаби викидів парникових газів. Але роки, що минули з моменту підписання Пекіном Паризької угоди, виявили нездатність забезпечити справжню підзвітність Китаю. Оскільки численні учасники РКЗК ООН зараз розглядають більш жорсткі заходи щодо викидів, то китайські лідери не робитимуть того самого. Натомість вони задовольнятимуть внутрішні економічні інтереси та нагальні проблеми енергетичної безпеки і не дотримуватимуться зобов’язання щодо скорочення викидів, які передбачають значне відхилення від сучасного курсу Китаю. Пекін наполягає на тому, що його величезне населення і відносно помірний середній дохід класифікують КНР як менш розвинену країну, а отже, не слід сподіватися, що китайські лідери стримуватимуть викиди такими ж темпами, як розвинені країни. Щоправда, Китай викидає на душу населення менше, ніж багато заможних країн. Але такі викиди вже вищі, ніж у деяких промислово розвинених країнах, таких як Італія чи Великобританія[4].

У період з 2009 по 2019 рр. Китай викидав майже вдвічі більше загальної

[4] Shagufta. Y. (2021). China’s Environmental Diplomacy: From Sovereignty to Authoritarian Environmentalism. *ICS OCCASIONAL PAPER Back Issues*, 82, 10. Retrieved from https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/e0472f96c149bb4696a59edec58ee287.pdf

кількості вуглекислого газу, ніж США. Цей розрив буде лише збільшуватися, оскільки політичні стимули в Китаї зберігатимуть вугілля як основне джерело енергії на найближчі десятиліття, що матиме страшні наслідки для світової атмосфери[5].

Буде неймовірно важко відучити Китай від його надмірної залежності від вугілля. Керівники як на національному, так і на місцевому рівнях зобов'язані користуватися дешевим паливом, яке, стимулюючи економічне зростання, ще й забезпечує їх політичне виживання. Місцеві чиновники активно використовують вугілля, щоб збільшити показники зростання. Вони мислять у короткостроковій перспективі і, як правило, воліють інвестувати в проекти, що знаходяться під їх юрисдикцією, а не створювати більш екологічно чисті системи, що перетинають провінційні межі та оптимізують використання енергії, вимагаючи політичних переговорів та можливої передачі контролю. Отже, Китай завалений ірраціональними енергоємними інвестиціями, включно з непотрібними вугільними комбінатами.

Основною опорою економіки Китаю залишається його величезний потенціал для побудови інфраструктури, яка залежить від галузей, що викидають парникові гази. Щоб уникнути економічного спаду, що супроводжував пандемію COVID-19, Китай зробив ставку на вугільну важку промисловість для стимулювання зростання ВВП. У 2020 р. китайські доменні печі та заводи виробили понад мільярд тонн сирої сталі – історичний максимум. Те ж саме стосується алюмінієвих та цементних заводів[6].

Загальна ситуація, швидше за все, погіршиться, оскільки будівельна галузь готова до прискорення. Продажі екскаваторів, один з найкращих показників економічної діяльності в Китаї, досягли рекордного максимуму у тому ж 2020 р. Масштаби закупівель важкої техніки свідчать про те, що місцеві підрядники вже готуються до майбутніх будівельних проектів. Це, своєю чергою, віщує про значне збільшення виробництва сталі, цементу та інших високоемісійних товарів у найближчі роки. А це свідчить про те, що Китай не зможе дотриматися своєї обіцянки зменшити викиди вуглецю до 2030 року.

Видатки на вугілля в Китаї будуть серйозними. Власні споживачі вугілля в країні та електростанції, що будуються за кордоном в рамках ініціативи «Поясу і шляху», можуть спалити 100 мільярдів тонн до 2060 року. Ця оцінка є консервативною, зважаючи на вугільні електростанції, що існують чи ще будуть будуватися, на вугільно-хімічні споруди та промислові котельні (враховуючи також значне розширення відновлюваної та атомної енергетики в країні).

Кліматична дипломатія Китаю відрізняється від такої вуглецевої промислової реальності. Китайські лідери наполягають на тому, що їхня країна віддана боротьбі зі зміною клімату, вказуючи на значні інвестиції у відновлювані джерела енергії та зусилля щодо активізації виробництва електроенергії за допомогою ядерного синтезу, природних газів, вітру та сонця. Китайські інвестиції у виробництво електроенергії, на їх думку, свідчать, що вугілля може поступатися цим відновлюваним джерелам енергії. За даними Національного управління енергетики Китаю, у період з 2014 по 2020 рр. країна додала 235 гігават сонячної та 205 гігават вітрової енергетичної потужності – майже вдвічі більше за приблизно 225 чистих гігават потужностей вугільних електростанцій[7].

Але періодичні джерела електроенергії, включно з багатьма видами

[5] Ковенько, А. (2021). Кліматична політика і дипломатія Китаю. *Борисфен Інтел*. Retrieved from https://bintel.org.ua/analytics/klimatichna-politika-i-diplomatiya-kitayu/

[6] Maizland, L. (2021). 'China's fight Against Climate Change and Environmental Degradation'. *Council on Foreign Relations*. Retrieved from https://www.cfr.org/backgrounder/china-climate-change-policiesenvironmental-degradation.

[7] Ковенько, А. (2021). Кліматична політика і дипломатія Китаю. *Борисфен Інтел*. Retrieved from https://bintel.org.ua/analytics/klimatichna-politika-i-diplomatiya-kitayu/

відновлюваних джерел енергії, вимагають резервного виробництва електроенергії для підтримки стабільності мережі. Комуністична партія Китаю не може ризикувати відключенням, що призведе до ослаблення економічної діяльності та підриву позиції партії. Значна криза постачання електроенергії може перерости у фундаментальну кризу політичної легітимності. Як наслідок, Китай залишається прихильником використання вугілля. У 2020 році вугільно-рудні електростанції працювали із середнім коефіцієнтом використання – мірою того, який відсоток в даному році об’єкт виробляє електроенергію – близько 50 %, що значно перевищує джерела вітру (24 %) та сонячної (15 %) енергії. Китай також збільшує фізичні запаси вугілля, щоб підтримувати стабільність електричної мережі під час холодної та теплої погоди. Китайська залізнична система використала рекордний обсяг вугілля, спрямований на електростанції, через похолодання в грудні 2020 року.

Виклики стабільності електромереж збільшуватимуться, якщо відновлювані джерела енергії становитимуть більшу частку енергопостачання Китаю. США використовують природний газ для резервного копіювання відновлюваних джерел енергії, а ось спроба Китаю відтворити сланцевий бум в США зазнала невдачі, і країна вже імпортує понад 40 відсотків споживаного природного газу. Тут виникає недооцінене занепокоєння для національної безпеки. Раніше імпорт газу з Китаю надходив переважно по трубопроводах з М’янми, Росії та Центральної Азії, але для задоволення майбутнього попиту Китаю доведеться все більше покладатися на морський імпорт скрапленого природного газу. Якщо газові електростанції стануть більшою частиною портфелю електроенергії Китаю, морські лінії постачання стануть ще більш чутливими для Пекіна; держава-суперник може заблокувати морські поставки газу і тим самим дестабілізувати електромережу Китаю. Цей стратегічний погляд є ще одним фактором, що сприяє подальшому використанню вугілля в Китаї[8].

Китайські чиновники заявляють, що зачиняють вугільні заводи. Дійсно, за одним із підрахунків, Китай закрив 46 гігават потужності вугільної енергетики між 2015 і 2020 роками. Закриття цих потужностей демонструє, що Китай й надалі залишається прихильним використання вугілля. Влада в основному зачинила вугільні заводи в багатих прибережних провінціях, таких як Гуандун, щоб очистити місцеве повітря та звільнити нерухомість для проектів, що економічно є дуже вигідними. Але вони просто перенесли такі об’єкти в бідніші внутрішні провінції, звідки електроенергія, що працює на вугіллі, передається до прибережних промислових центрів[9].

Переміщення димових труб з Шанхаю чи Гуандуна в Аньхой, Хунань, Внутрішню Монголію чи Сіньцзян є формою політичного сортування. Така політика видаляє забруднюючі речовини з повітря в заможних містах і запобігає таким заворушенням, як акції протесту 2016 року в муніципалітеті Ченду, спровоковані зимовим смогом.

Але масові викиди вуглекислого газу продовжуються. Крім того, вугільні електростанції, побудовані за останнє десятиліття, і ті, що будуються сьогодні в Китаї, є дорогими, передовими об’єктами, якими замінюються старі та дешевші електростанції. На цих заводах нове обладнання краще контролює викиди діоксиду сірки та тверді частинки, хоча і не викиди вуглекислого газу. Як наслідок, ці заводи, швидше за все, працюватимуть протягом загального терміну експлуатації 40 років і навряд чи достроково закриватимуться.

Провінції, які найагресивніше закривають свої вугільні заводи (такі як Гуандун, Цзянсу та Чжецзян), як правило, не можуть похвалитися великими

[8] Shagufta, Y. (2021). China’s Environmental Diplomacy: From Sovereignty to Authoritarian Environmentalism. *ICS OCCASIONAL PAPER Back Issues*, 82, 10. Retrieved from https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/e0472f96c149bb4696a59edec58ee287.pdf
[9] Ibidem.

покладами вугілля, а місцеві вугільні електростанції залучають незначну частину робочої сили порівняно з іншими галузями. Для бідніших частин Китаю, таких як Внутрішня Монголія, де вугілля становить більшу частину місцевої економіки, політичний розрахунок, швидше за все, виявиться іншим: місцеві чиновники не поспішатимуть відмовлятися від вугілля.

У вугільному секторі Китаю та суміжних галузях загалом працюють десятки мільйонів людей і використовується інфраструктура на трильйони доларів. Деякі міжнародні експерти часто припускають, що китайська держава може легко провести амбіційну енергетичну реформу, наприклад, перехід від вугілля. Але держава – це не моноліт. Сукупність місцевих інтересів може зірвати всі директиви центру, крім найвищого пріоритету, які майже напевно не включатимуть змістовної кліматичної реформи. Зусилля щодо зміни колосальної енергетичної системи Китаю в прийнятні терміни спрацюють лише в тому випадку, якщо інтереси владних посередників на місцевому, провінційному та національному рівнях будуть широко узгоджені[10].

Ці інтереси залишаються глибоко розділеними, коли справа стосується енергетики. Навіть часткова зупинка вугільних заводів та шахт може означати втрату величезних сум з вкладеного капіталу та багатьох робочих місць. Зелені енергетичні проекти, швидше за все, не можуть пропорційно компенсувати ці втрати. У Сполучених Штатах, за оцінками, кожна мегават-година електроенергії, виробленої з вугілля, підтримує вп'ятеро більше робочих місць, ніж мегават-година енергії вітру, а в більш трудомісткій економіці Китаю це співвідношення може бути ще більшим.

Сі Цзіньпін виріс у сільській місцевості. Він разом з іншими вищими керівниками серйозно дбає про економічні інтереси сільських районів. Занепокоєння потужних вугільних баронів та місцевих чиновників, які вітали відкриття вугільних заводів 15 років тому, швидше за все, перешкоджатимуть поточному зеленому поштовху Китаю, коли влада домовлятиметься про політичні та соціально-економічні компроміси. Складена з плином часу, ця динаміка зробить залежність від вугілля більш стійким, ніж очікується сьогодні, з відповідним впливом на траєкторію викидів вуглекислого газу в Китаї.

Як відзначає Я. Шафутта, Китаю бракує ефективного інституційного механізму для вирішення екологічних проблем, з якими стикається населення. Багато справ, поданих окремими особами до суду щодо зростання забруднення в регіоні, розглядаються дуже повільно. Саме це вказує на відсутність ефективного інституційного механізму для китайців брати участь у процесі вироблення екологічної політики або отримати відшкодування за допомогою закону. Можна навіть казати про активізацію екологічного протестного руху у Китаї, цілі якого можуть загрожувати стабільності уряду, авторитет якого залежить від продовження надзвичайного зростання. За таких обставин можливі варіанти більш стриманої поведінки уряду у вирішенні екологічних питань. Отже, екологічні проблеми створюють великі проблеми і для керівництва Комуністичної партії Китаю[11].

Деякі китайські чиновники та впливові радники, такі як Се Чженхуа, спеціальний представник країни з питань клімату, усвідомлюють, що скорочення викидів та виправлення спадщини екологічного знищення, що триває десятиліттями, є важливою метою. Але комбінація зовнішньої реакції проти дедалі агресивнішої поведінки Китаю та опір з боку внутрішніх груп інтересів, занепокоєних зобов'язанням Китаю щодо вуглецевого нейтралітету до 2060 року, швидше за все зміцнить позиції тих чиновників, які дотримуються того, що вчений

[10] Ковенько, А. (2021). Кліматична політика і дипломатія Китаю. *Борисфен Інтел*. Retrieved from https://bintel.org.ua/analytics/klimatichna-politika-i-diplomatiya-kitayu/

[11] Shagufta, Y. (2021). China's Environmental Diplomacy: From Sovereignty to Authoritarian Environmentalism. *ICS OCCASIONAL PAPER Back Issues*, 82, 15. Retrieved from https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/e0472f96c149bb4696a59edec58ee287.pdf

Пекінського університету Жа Даоджонг називає «націоналістичною школою» енергетичної безпеки. Ухвалення рішень в галузі енергетичної політики в Китаї все більше заплутується в питаннях безпеки, про що свідчить виступ Лі в жовтні 2019 р., коли він назвав вугілля основним ресурсом національної безпеки. Тим часом «кліматичні» дипломати Китаю і надалі займатимуться екологічним промиванням, коли йтиметься про використання вугілля у своїй країні, і підпорядковуватимуть імперативи кліматичного співробітництва внутрішнім і геополітичним цілям КПК.

Наслідки такої політики для США найближчим часом будуть відчутними. Земна атмосфера виходить за межі національних кордонів, і Китай, насамперед завдяки використанню вугілля, є безумовно найбільшим у світі її забруднювачем. Величезні викиди вимагають участі Пекіна у міжнародних переговорах. Але активні пошуки цієї співпраці перетворюють США та інші країни на прохачів – і Китай вже чітко дав зрозуміти, що його участь у кліматичних дискусіях залежить від поступок в інших сферах. Відповідно, будь-які двосторонні політичні заходи або заходи безпеки, що спрямовані на спонукання Китаю до обговорення питань клімату, насправді змусять США, Індо-Тихоокеанський регіон та світ двічі програти. Наприклад, Вашингтон втратить свою здатність ефективно протистояти політиці Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні[12].

Допоки Пекіну поступалися, він невпинно переслідував свої національні інтереси в інших сферах. Наприклад, на саміті Асоціації держав Південно-Східної Азії 2015 р. прем’єр Держради Китаю Лі Кецян закликав вирішувати поточні територіальні суперечки в Південно-Китайському морі «у спосіб переговорів та консультацій». Але навіть коли він робив ці зауваження, Народно-визвольна армія Китаю швидко мілітаризувала ці самі води, незважаючи на запевнення Сі Цзіньпіна за два місяці до того, що КНР цього не робитиме. У разі кліматичних переговорів китайські чиновники запропонують рожеву риторику, навіть якщо вугільні заводи в Китаї та ті, що будуються китайськими фірмами за кордоном, і надалі викидатимуть мільйони тонн парникових газів на добу. Тільки конкуренція, а не благання, змусить Пекін переосмислити свій підхід до викидів та зміни клімату[13].

До проблем можна віднести і те, що прагнучи дотримуватись принципів суверенітету та невтручання, Пекін часто підходить до екологічних конфліктів із твердженням, що Китай поважає «волю народу« та дотримується внутрішніх законодавчих процесів. Проте часто незрозуміло, хто такі «люди» та чи відповідають їхні інтереси передбачуваному баченню зеленого та сталого розвитку. Показовим прикладом є часто згадуване флагманське будівництво гідроелектростанції в Батанг Тору, Індонезія. Серед багатьох суперечок, пов’язаних з проектом (є твердження, що будівництво ставить під загрозу існування останнього виду рідкісного орангутана), що залишився. Без коментарів досить часто залишається факт, що місцеві громади та різні групи у своїй думці розділені – деякі підтримують будівництво, а інші виступають проти. І це лише один із багатьох випадків, коли як поняття «воля народу», так і очікування, що місцеві громади стануть «захисниками землі», створюють абсолютно нереальну платформу для консультацій або вирішення екологічних проблем та проблем розвитку на місцях[14].

Також на сучасному етапі спостерігається менша участь громадянського суспільства та неурядових організацій (НУО) з китайської сторони у розробці політики та міжнародних переговорах щодо зміни клімату. Дивлячись назад, у перше десятиліття XXI ст.. екологічне громадянське суспільство користувалося

[12] Kaneti, M. (2021). China’s Vision for Environmental Leadership. *The Diplomat,* December, 13, Retrieved from https://thediplomat.com/2021/12/chinas-vision-for-environmental-leadership/

[13] Ковенько, А. (2021). Кліматична політика і дипломатія Китаю. *Борисфен Інтел.* Retrieved from https://bintel.org.ua/analytics/klimatichna-politika-i-diplomatiya-kitayu/

[14] Kaneti, M. (2021). China’s Vision for Environmental Leadership. *The Diplomat,* December, 13, Retrieved from https://thediplomat.com/2021/12/chinas-vision-for-environmental-leadership/

більшим простором. Але за Сі Цзіньпіна простір для екологічних НУО стає все більш обмеженим, особливо після того, як у 2017 р. набув чинності новий закон про іноземні НУО в Китаї[15]. Процес реєстрації НУО став набагато складнішим для китайських та зарубіжних НУО і вони опинились під посиленим тиском щодо вступу в альянси з державними неурядовими організаціями (так званими GONGO). Це вказує на знищення неурядової природи НУО в Китаї. Китайські НУО повинні дотримуватися політичних умов Китаю та зосередитися на співпраці з урядом Китаю.

Обмежена участь НУО та громадян у процесах управління створює сумніви в ефективності екологічного стану Китаю, що формується в довгостроковій перспективі. Ця неучасть громадянського суспільства є одним із двох вимірів концепції «авторитарної екологічності». Іншим виміром є «зниження індивідуальної свободи», що включає спостереження, примусове переселення кочівників у західні регіони Китаю через «екологічну міграцію» чи «зелене захоплення» з боку влади. Звісно, феномен швидкого економічного зростання без політичної лібералізації коштує дорого. Відсутність громадянських свобод для звичайних громадян Китаю, мабуть, найочевидніша і кричуща з цих витрат.

Маючи високі прагнення та цілі, Китай виправдовує такі заходи пом'якшенням кліматичних змін. Однак, якщо проблема вразливості, з якою стикається Китай, не буде вирішена, Китай, безсумнівно, зіткнеться з серйозними викликами всередині країни, а також у реалізації власної екологічної дипломатії в світі.

Висновок. Китай має деякі протиріччя між цілями внутрішньої політики та економічного росту, та цілями, які ставить перед собою екологічна дипломатія країни. Для уряду КНР центральними є питання суверенітету, економічного зростання та міжнародного престижу. По мірі зростання економіки Китаю, формується проблема забруднення всередині Китаю та зростає проблема узгодження внутрішньої політики і позиції Китаю щодо міжнародного режиму зміни клімату. Китаю бракує ефективного інституційного механізму для вирішення екологічних проблем. КНР багато чого обіцяє в рамках міжнародних екологічних форумів та програм. Однак, заявлена екологізація економіки КНР сповільнить темпи економічного зростання та призведе до внутрішніх соціально-економічних проблем, чого не бажає допустити китайський уряд.

REFERENCES

Kovenko, A. (2021). Klimatychna polityka i dyplomatiia Kytaiu. [China's climate policy and diplomacy]. *Borysfen Intel.* Retrieved from https://bintel.org.ua/analytics/klimatichna-politika-i-diplomatiya-kitayu/ [in Ukrainian].

Kaneti, M. (2021). China's Vision for Environmental Leadership. *The Diplomat*. December 13. Retrieved from https://thediplomat.com/2021/12/chinas-vision-for-environmental-leadership/ [in English].

Maizland, L. (2021). 'China's fight Against Climate Change and Environmental Degradation'. *Council on Foreign Relations*. Retrieved from https://www.cfr.org/backgrounder/china-climate-change-policiesenvironmental-degradation. [in English].

Shagufta, Y. (2021). China's Environmental Diplomacy: From Sovereignty to Authoritarian Environmentalism. *ICS OCCASIONAL PAPER Back Issues,* 82, 1-20. Retrieved from https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/e0472f96c149bb4696a59edec58ee287. pdf [in English].

Prisyazhnyuka, Y.& Trofimchuk, A. (2019). Instrumenti ekologichnoї diplomatiї na prikladi Kitayu. [Ecological policy tools on China example]. *Visnik L'vivs'kogo universitetu. Seriya «Mizhnarodni vidnosini»,* 46, 314-319. Retrieved from http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/intrel/article/view/10397 [in Ukrainian].

[15] Shagufta Y. (2021). China's Environmental Diplomacy: From Sovereignty to Authoritarian Environmentalism. *ICS OCCASIONAL PAPER Back Issues*, 82, 16. Retrieved from https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/e0472f96c149bb4696a59edec58ee287.pdf

Iryna Habro,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8215-7615

Problems and contradictions of the environmental diplomacy of the PRC

The article reveals the key problems and contradictions of the environmental diplomacy of the People's Republic of China. Despite the successes in cooperation, significant contradictions remain between the national interests of the PRC and the interests of the world society in the field of ecology. This is explained by the fact that many environmental programs of the PRC are still based not on the subordination of domestic policies to international standards, but rather on domestic laws and restrictions adopted in the PRC. This provokes a limited response from the world community, creates tension with a number of states, first of all, neighboring states, which feel the negative consequences of China's industrial development. A significant problem of the environmental diplomacy of the People's Republic of China can be called serious environmental problems within China itself, as a result of which the world has formed the opinion that China's economic development threatens not only its own ecology, but also promises environmental problems for the whole world. Therefore, many countries require China to fulfill its obligations in the field of environmental cooperation.

The problem with China's environmental diplomacy is a lack of coordination. A feature of Chinese environmental diplomacy is the participation in this field of many ministries and departments and the low involvement of the Ministry of Foreign Affairs. Many environmental programs of the PRC are still based not on the subordination of domestic policies to international standards, but rather on domestic laws and restrictions adopted in the PRC. This provokes a limited response from the world community, creates tension with a number of states, first of all, neighboring states, which feel the negative consequences of China's industrial development.

Keywords: *environmental diplomacy, PRC, problems and contradictions of environmental diplomacy, environmental problems*